

## NY HUSDYRGØDNINGSBEKENDTGØRELSE TRÆDER I KRAFT 1. AUGUST 2017

**Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:  
Danmark og Europa investerer i landdistrikterne**



Miljø- og Fødevareministeriet  
Landbrugsstyrelsen



Den Europæiske Landbrugsfond  
for Udvikling af Landdistrikterne

**LDP 2020**



Se 'EU-kommissionen, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne'

Den nye bekendtgørelse resulterer i omfattende ændringer ift. tidligere gældende regler - især ved beregning af harmonikravet, da dyreenhedsbegrebet bortfalder og erstattes af et kvælstofloft og et fosforloft. Her er de vigtigste ændringer.

De nye regler for anvendelse af husdyrgødning er beskrevet i [Bekendtgørelse nr. 854 af 23. juni 2017](#).

Baggrunden for ændringerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen er de omfattende ændringer, som sker i husdyrloven den 1. august 2017. I den forbindelse adskilles reguleringen af husdyrproduktionen i staldanlæggene med anvendelsen af husdyrgødningen. Det betyder bl.a. at eventuelle vilkår om anvendelse af husdyrgødning i eksisterende miljøgodkendelser bortfalder. I stedet skal regulering af anvendelse af husdyrgødning fremover alene reguleres af generelle regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Derfor har det været nødvendigt at introducere nye generelle regler som f.eks. ny fosforregulering og de såkaldte husdyrefterafgrøder. En udførlig baggrund for ændringerne af husdyrloven kan læses i artiklen [Lovforslag vedr. ny husdyrregulering – hvad går det ud på?](#)

I denne artikel er de væsentligste ændringer i husdyrgødningsbekendtgørelsen beskrevet. I

artiklen er der særlig fokus på ændringer, som har betydning for anvendelse af husdyrgødning og affald på landbrugsjorden.

## DEFINITIONER

Som noget nyt reguleres udbringning af affald (f.eks. spildevandsslam) efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Under definitioner er henholdsvis flydende og fast affald derfor defineret (§ 4):

- Fast affald: Affald, der bevarer sin form ved placering i en stak eller bunke og således ikke flyder ud (nr. 17).
- Flydende affald: Affald, der er pumpbart og flyder ud, hvis det placeres i en stak eller bunke (nr. 18).

Visse regler i bekendtgørelsen omhandler specifikt biogasfællesanlæg. Disse specifikke regler gælder derfor ikke for gårdbiogasanlæg. Et biogasfællesanlæg er defineret som:

- Et biogasanlæg, der ikke drives under samme CVR-nummer som en virksomhed, der er registreret i Register for gødningsregnskab (nr. 26).

## UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING OG AFFALD

Der er indført krav om nedfældning af flydende husdyrgødning i en afstand af 20 meter fra visse såkaldte kategori 1 naturområder (ammoniakfølsomme områder) og fra visse lobeliesøer og højmoser (§ 30 stk. 3 nr. 4).

Udbringningsreglerne for affald sidestilles med reglerne for husdyrgødning (§§ 31-31).

Det er præciseret, at det er tilladt at udbringe flydende husdyrgødning i forbindelse med såning af grøngødning forud for sukkerroer. (§ 31, stk. 1 nr. 3).

Der er krav om, at nedbringning af husdyrgødning på arealer uden etablerede afgrøder skal ske inden 4 timer (tidligere 6 timer). Bemærk, at eventuelle hygiejniske betingede nedbringningskrav for affald fortsat er reguleret i [Affald til jord bekendtgørelsens](#) (slambekendtgørelsen) bilag 3, hvor kravet fortsat er nedbringning inden 6 timer.

## FORANSTALTNINGER MED EROSION (§§ 33-35)

Bedrifter, som har udbragt mere end 80 kg kvælstof i organisk gødning i forrige planperiode, skal etablere foranstaltninger, som imødegår erosion til vandløb, søer større end 100 m<sup>2</sup> og kystvande. Foranstaltningen skal være én af følgende:

1. Randzone langs vandløb, hvor der ikke foretages jordbearbejdning om efteråret
2. Zone med permanent græsdække
3. Zone med overvintrende efterafgrøder
4. Konturvolde i terrænet, som sikrer, at vandet ikke løber ned ad det skrånende areal

I tilfælde af konstateret erosion under normale vejrforhold kan kommunen meddele påbud om etablering af én af ovennævnte foranstaltninger.

## **RESTRIKTIONER PÅ MARKER, HVOR DER ER MODTAGET HUSDYRGØDNING FRA SMÅGRISE, SOM ER TILDELT MEDICINSK ZINK (§ 36)**

For at begrænse tilførslen af zink til landbrugsjorden og en negativ miljømæssig påvirkning af tilførsel, er der indført nye restriktioner:

- Der stilles krav om kalkning af sandjord med et reaktionstal under 6,0.
- Der må maksimalt tilføres 14 kg fosfor pr. ha pr. planperiode fra husdyrgødning fra smågrise, der er tildelt medicinsk zink på marker, der tilhører den bedrift, hvor husdyrgødningen er produceret.
- Husdyrgødning, som udgøres af mere end 20 pct. gødning fra smågrise, som er tildelt medicinsk zink, må ikke udbringes nærmere end 3 meter fra vandløb, søer over 100 m<sup>2</sup> eller kystvande.
- For husdyrgødning, som udgøres af mere end 40 pct. gødning fra smågrise, som er tildelt medicinsk zink, skal følgende betingelser overholdes:
  - Husdyrgødningen må ikke udbringes på samme areal hyppigere end hvert 3. år.
  - Samme areal må ikke få tilført mere end 35 kg fosfor pr. ha pr. planperiode.
  - Husdyrgødningen må ikke udbringes nærmere end 6 meter fra vandløb, søer over 100 m<sup>2</sup> eller kystvande.

## **HUSDYREFTERAFGRØDER (§§ 37-42 OG BILAG 3)**

Der skal udlægge husdyrefterafgrøder, såfremt følgende betingelser er opfyldt:

1. Efterafgrødegrundarealet er på mindst 10 hektar
2. Der er i planperioden 2015/2016 udbragt over 30 kg N fra organisk gødning pr. ha harmoniareal og
3. Arealerne findes i oplande med stigende anvendelse af organisk gødning, der afvander til nitratfølsomme habitatnaturtyper i Natura 2000-områder. Kravene til ekstra efterafgrøder for 2017/18 i forskellige oplande kan læses i bilag 3.

Reglerne for husdyrefterafgrøder følger reglerne for pligtige efterafgrøder også hvad angår alternativer og opsparing af efterafgrøder og bank.

Økologiske bedrifter er undtaget fra reglerne.

## **HARMONIKRAV OG FOSFORREGULERING (§§ 43-69)**

Harmonireglerne omlægges fundamentalt, idet begrebet dyreenheder forsvinder, og reguleringen af udbragt husdyrgødning erstattes af et loft for den samlede udbragte

kvælstofmængde (kvælstofloft) og den samlede fosformængde (fosforloft). Samtidig reguleres organisk affald sammen med husdyrgødning, så kvælstof- og fosforloftet gælder for den samlede tilførsel i husdyrgødning og affald. En uddybning af de nye fosforregler er beskrevet i artiklen [Nye fosforregler i husdyrgødningsbekendtgørelsen](#) og i den uddybende artikel [Ofte stillede spørgsmål om den ny fosforregulering](#).

Nedenfor er de vigtigste punkter anført.

- Det generelle kvælstofloft er 170 kg kvælstof pr. ha. På undtagelsesbrug (brug hvor mindst 2/3 af kvælstofproduktionen stammer fra kvæg, og som overholder betingelserne i bekendtgørelsens bilag 2) er kvælstofloftet 230 kg kvælstof pr. ha.
- For hver dyregruppe fastsættes et fosforloft. For planperioden 2017/18 er fosforlofterne følgende:
  - Kvæg: 30 kg P pr. ha
  - Undtagelsesbrug: 35 kg P pr. ha
  - Slagtesvin: 39 kg P pr. ha
  - Søer og smågrise: 35 kg P pr. ha
  - Fjerkræ og pelsdyr: 43 kg P pr. ha
  - Andre husdyr, affald og handelsgødning: 30 kg P pr. ha
- Fra 2018/19 indføres skærpede fosforlofter i oplande til visse søer. Her bliver et fast fosforloft på 30 kg P pr. ha. Dog er fosforloftet på undtagelsesbrug 35 kg P pr. ha.
- Fosforloftet kan øges, hvis det gennemsnitlige fosfortal på bedriftens marker er under 4,0. Loftet kan gradvist øges med op til 14 kg pr. ha ved et fosfortal på under 1,7. Det samlede fosforloft kan dog ikke overstige 45 kg P pr. ha.
- Den udbragte mængde kvælstof og fosfor beregnes efter kravene i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om anvendelse af gødning.
- Kvælstof- og fosformængden kan korrigeres for afvigende produktions- og fodringsniveau (type 1 og type 2-korrektorer).

Bemærk, at det kun er reglerne for udbragt mængde organisk affald, der er flyttet fra slambekendtgørelsen til husdyrgødningsbekendtgørelsen. Reglerne for grænseværdier for tungmetaller og miljøfremmede stoffer, indberetningspligt med videre reguleres fortsat i slambekendtgørelsen.